

BAB IV : ANALISIS

Di dalam bab ini, penulis akan membentangkan hasil kajian yang merangkumi pemahaman, penghayatan, aktiviti dan masalah responden berkenaan Ilmu Usuluddin yang terdapat di dalam Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah (KBSM). Oleh itu, hasil kajian ini boleh dibahagikan kepada beberapa bahagian, iaitu maklumat responden, pemahaman responden tentang konsep asas Ilmu Usuluddin di dalam KBSM, penghayatan responden terhadap Ilmu Usuluddin KBSM, aktiviti responden semasa proses pembelajaran Ilmu Usuluddin KBSM dan masalah-masalah yang dihadapi oleh responden.

4.1 Maklumat Responden

Di dalam kajian ini, seramai 204 orang responden daripada pelajar sekolah menengah harian biasa telah diambil sebagai sampel kajian. Mereka adalah terdiri daripada pelajar Tingkatan Lima di sekolah-sekolah berkenaan. Jumlah responden lelaki adalah seramai 52 orang (25.5%) dan bilangan pelajar perempuan adalah seramai 152 (74.5%). Maklumat berkenaan boleh dilihat di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.1(a) : Kategori responden mengikut jantina

		Jantina
Lelaki	Bilangan	52
	%	25.5%
Perempuan	Bilangan	152
	%	74.5%
JUMLAH	Bilangan	204
	%	100.0%

Dari sudut kebolehan membaca al-Qur'an di kalangan responden, dua orang (1.0%) menyatakan tidak baik, 31 (15.2 %) menyatakan kurang baik, 33 (16.2 %) menyatakan sederhana baik, 125 (61.3 %) menyatakan baik dan seramai 13 orang (6.4 %) menyatakan sangat baik. Ini menunjukkan kebolehan membaca al-Qur'an di kalangan responden masih perlu ditingkatkan. Ringkasan maklumat berkenaan adalah seperti jadual di bawah ;

Jadual 4.1(b) : Kebolehan responden membaca al-Qur'an

		Kebolehan membaca al-Quran dengan baik
Tidak Baik	Bilangan	2
	%	1.0%
Kurang Baik	Bilangan	31
	%	15.2%
Sederhana Baik	Bilangan	33
	%	16.2%
Baik	Bilangan	125
	%	61.3%
Sangat Baik	Bilangan	13
	%	6.4%
JUMLAH	Bilangan	204
	%	100.0%

Seterusnya, dari aspek kebolehan membaca tulisan jawi, tiga orang (1.5 %) menyatakan tidak baik, 44 (21.6 %) menyatakan kurang baik, 14 (6.9 %) menyatakan sederhana baik, 105 (51.5 %) menyatakan baik dan seramai 38 orang (18.6 %) menyatakan sangat baik. Justeru, kebolehan membaca tulisan jawi di kalangan responden perlu dipertingkatkan lagi. Ringkasan maklumat berkenaan adalah seperti jadual di bawah ;

Jadual 4.1(c) : Kebolehan responden membaca tulisan jawi

		Kebolehan membaca tulisan jawi dengan baik
Tidak Baik	Bilangan	3
	%	1.5%
Kurang Baik	Bilangan	44
:	%	21.6%
Sederhana Baik	Bilangan	14
	%	6.9%
Baik	Bilangan	105
	%	51.5%
Sangat Baik	Bilangan	38
	%	18.6%
JUMLAH	Bilangan	204
	%	100.0%

Bagi soalan berkenaan adakah ibubapa mempunyai latarbelakang pendidikan agama, 183 orang (89.7 %) menyatakan ya, empat (2.0 %) menyatakan tidak dan 17 orang (8.3 %) menyatakan tidak pasti. Oleh itu, majoriti ibubapa responden mempunyai latarbelakang pendidikan agama. Ringkasan maklumat berkenaan adalah seperti di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.1(d) : Latar belakang pendidikan agama ibubapa responden

		Ibubapa mempunyai latar belakang pendidikan agama
Ya	Bilangan	183
	%	89.7%
Tidak	Bilangan	4
	%	2.0%
Tidak Pasti	Bilangan	17
	%	8.3%
JUMLAH	Bilangan	204
	%	100.0%

Berkenaan persoalan orang yang mendorong responden untuk mempelajari agama, 15 orang (7.4 %) menyatakan ibu, enam (2.9 %) menyatakan bapa, 170 (83.3 %) menyatakan keluarga, empat (2.0 %) menyatakan rakan dan sembilan orang (4.4 %) menyatakan lain-lain. Oleh yang demikian, kebanyakan responden didorong oleh keluarga masing-masing bagi mempelajari agama. Ringkasan maklumat tersebut adalah seperti jadual di bawah ;

Jadual 4.1(e) : Orang yang mendorong responden mempelajari agama

		Orang yang mendorong responden mempelajari agama
Ibu	Bilangan	15
	%	7.4%
Bapa	Bilangan	6
	%	2.9%
Keluarga	Bilangan	170
	%	83.3%
Rakan	Bilangan	4
	%	2.0%
Lain-Lain	Bilangan	9
	%	4.4%
JUMLAH	Bilangan	204
	%	100.0%

Bagi persoalan tentang bahagian yang paling diminati di dalam pelajaran Pendidikan Islam di sekolah, 31 orang (15.2 %) menyatakan akidah, 61 (29.9 %) menyatakan ibadah, enam (2.9 %) menyatakan tilawah, 41 (20.1 %) menyatakan sirah, 60 (29.4 %) menyatakan akhlak dan lima orang (2.5 %) menyatakan lain-lain. Justeru, bahagian yang paling diminati responden ialah ibadah diikuti akhlak, sirah, akidah, tilawah dan lain-lain. Maklumat tersebut diringkaskan di dalam jadual berikut ;

Jadual 4.1(f) : Bahagian paling disukai responden di dalam subjek Pendidikan Islam

		Bahagian paling disukai responden di dalam subjek Pendidikan Islam
Akidah	Bilangan	31
	%	15.2%
Ibadah	Bilangan	61
	%	29.9%
Tilawah	Bilangan	6
	%	2.9%
Sirah	Bilangan	41
	%	20.1%
Akhlik	Bilangan	60
	%	29.4%
Lain-Lain	Bilangan	5
	%	2.5%
JUMLAH	Bilangan	204
	%	100.0%

Bagi persoalan tentang bahagian yang paling tidak diminati di dalam pelajaran pendidikan islam di sekolah, tujuh orang (3.4 %) menyatakan akidah, empat (2.0 %) menyatakan ibadah, 71 (34.8 %) menyatakan tilawah, 32 (15.7 %) menyatakan sirah, 10 (4.9 %) menyatakan akhlak dan 80 orang (39.2 %) menyatakan lain-lain. Justeru, bahagian yang paling tidak diminati responden di dalam subjek Pendidikan Islam ialah selain perkara yang diberi pilihan jawapan di dalam soalan ini. Maklumat tersebut diringkaskan di dalam jadual berikut ;

Jadual 4.1(g) : Bahagian paling tidak disukai responden di dalam subjek Pendidikan Islam

		Bahagian paling tidak disukai responden di dalam subjek Pendidikan Islam
Akidah	Bilangan	7
	%	3.4%
Ibadah	Bilangan	4
	%	2.0%
Tilawah	Bilangan	71
	%	34.8%
Sirah	Bilangan	32
	%	15.7%
Akhlak	Bilangan	10
	%	4.9%
Lain-Lain	Bilangan	80
	%	39.2%
JUMLAH	Bilangan	204
	%	100.0%

4.2 Pemahaman Responden Tentang Konsep Asas Ilmu Usuluddin Di Dalam KBSM

4.2.1 Konsep Umum

Hasil borang kaji selidik yang diedarkan kepada para pelajar bagi mengetahui tahap kefahaman mereka berkenaan perkara-perkara asas di dalam Ilmu Usuluddin KBSM menunjukkan kebanyakan daripada menyatakan sederhana faham dan faham tentang item-item yang ditanya kepada mereka. Walaupun tidak dapat dinafikan terdapat beberapa item yang menunjukkan tahap kefahaman mereka mengenainya adalah di peringkat sangat faham. Justeru, jika lihat tentang perkara yang berkaitan dengan maksud akidah menurut al-Qur'an, enam (2.9 %) menjawab tidak faham, 29 (14.2 %) menjawab kurang faham, 38 (18.6 %) menjawab sederhana faham, 127 (62.3 %) menjawab faham dan hanya seramai empat orang (2.0 %) menjawab sangat faham. Ini menunjukkan bahawa

tahap kefahaman mereka mengenai pengertian akidah menurut al-Qur'an perlu dipertingkatkan lagi. Berkennaan perkara maksud Islam secara jelas, tiada responden yang tidak faham mengenai item tersebut. Walau bagaimanapun, seramai lima orang (2.5 %) menjawab kurang faham, 13 (6.4 %) menjawab sederhana faham, 146 (71.6 %) menjawab faham dan 40 (19.6 %) menjawab sangat faham. Bagi perkara yang berkennaan maksud ihsan secara jelas, seorang responden (0.5 %) menjawab tidak faham, 28 (13.7 %) menjawab kurang faham, 39 (19.1 %) menjawab sederhana faham, 114 (55.9 %) menjawab faham dan 22 orang (10.8 %) menjawab sangat faham.

Sementara itu, berkennaan pemahaman responden tentang prinsip-prinsip akidah Islam, seorang (0.5 %) menjawab tidak faham, 29 (14.2 %) menjawab kurang faham, 84 (41.2 %) menjawab sederhana faham, 80 (39.2 %) menjawab faham dan seramai 10 orang (4.9 %) menjawab sangat faham. Oleh yang demikian, kebanyakan responden masih berada di tahap sederhana tentang kefahaman mereka mengenai prinsip-prinsip akidah Islam. Seterusnya, berkennaan kefahaman responden tentang perkara-perkara yang boleh membatalkan iman seseorang, tiada yang menjawab tidak faham, empat (2.0 %) menyatakan kurang faham, dua (1.0 %) menyatakan sederhana faham, 126 (61.8 %) menyatakan faham dan seramai 72 orang (35.3 %) menjawab sangat faham. Bagi perkara yang berkaitan dengan konsep dan maksud bertakwa kepada Allah SWT, tiada yang menjawab tidak faham, lapan (3.9 %) menjawab kurang faham, 11 (5.4 %) menjawab sederhana faham, 130 (63.7 %) menjawab faham dan 55 (27.0 %) menjawab sangat faham. Apabila ditanya pula tentang kefahaman mereka

mengenai maksud keadilan di dalam Islam, seorang (0.5 %) menjawab tidak faham, 17 (8.3 %) menjawab kurang faham, 29 (14.2 %) menjawab sederhana faham, 111 (54.4 %) menjawab faham dan seramai 46 (22.5 %) menjawab sangat faham.

:

Menyentuh tentang kefahaman responden mengenai maksud bertawakal kepada Allah SWT, tiada di antara mereka yang tidak faham. Meskipun begitu, empat (2.0 %) daripada mereka menjawab kurang faham, 16 (7.8 %) menjawab sederhana faham, 117 (57.4 %) menjawab faham dan 67 (32.8 %) menjawab sangat faham. Sementara itu, mengenai pemahaman responden tentang peranan iman dalam memberi kekuatan rohani, jasmani dan akal, seorang (0.5 %) menyatakan tidak faham, 15 (7.4 %) menyatakan kurang faham, 33 (16.2 %) menyatakan sederhana faham, 118 (57.8 %) menyatakan faham dan 37 (18.1 %) menyatakan sangat faham. Seterusnya, dari aspek kefahaman responden tentang pengertian kemanisan iman, seorang (0.5 %) menjawab tidak faham, 27 (13.2 %) menjawab kurang faham, 44 (21.6 %) menjawab sederhana faham, 112 (54.9 %) menjawab faham dan 20 (9.8 %) menjawab sangat faham.

Dalam pada itu, dari sudut kefahaman responden tentang cara-cara untuk meningkatkan keimanan mereka kepada Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak faham, empat (2.0 %) menyatakan kurang faham, sembilan (4.4 %) menyatakan sederhana faham, 122 (59.8 %) menyatakan faham dan seramai 69 orang (33.8 %) menyatakan sangat faham. Mengenai kefahaman responden tentang cara-cara Islam mampu membangunkan tamadun manusia pula, seorang (0.5 %)

menyatakan tidak faham, 11 (5.4 %) menyatakan kurang faham, 52 (25.5 %) menyatakan sederhana faham, 106 (52.0 %) menyatakan faham dan seramai 34 orang (16.7 %) menyatakan sangat faham.

Persoalan mengenai cara-cara Islam membawa rahmat kepada seluruh alam, 17 (8.3 %) menyatakan kurang faham, 33 (16.2 %) menyatakan sederhana faham, 111 (54.4 %) menyatakan faham dan 43 (21.1 %) menyatakan sangat faham. Bagi persoalan berkaitan dengan pengertian khurafat, 20 (9.8 %) menjawab kurang faham, 26 (12.7 %) menyatakan sederhana faham, 104 (51.0 %) menyatakan faham dan seramai 54 (26.5 %) menyatakan sangat faham.

Mengenai kefahaman responden tentang cara-cara bagaimana khurafat dapat memporak-perandakan masyarakat, seorang (0.5 %) menyatakan tidak faham, 21 (10.3 %) menyatakan kurang faham, 28 (13.7 %) menyatakan sederhana faham, 111 (54.4 %) menyatakan faham dan 43 (21.1 %) menyatakan sangat faham. Bagi pemahaman responden tentang pengertian sihir, tujuh (3.4 %) menyatakan kurang faham, 19 (9.3 %) menyatakan sederhana faham, 121 (59.3 %) menyatakan faham dan seramai 57 (27.9 %) menyatakan sangat faham.

Bagi pemahaman responden tentang cara-cara sihir dapat memporak-perandakan masyarakat, tiga (1.5 %) menyatakan tidak faham, 12 (5.9 %) menyatakan kurang faham, 21 (10.3 %) menyatakan sederhana faham, 118 (57.8 %) menyatakan faham dan 50 (24.5 %) menyatakan sangat faham. Berkenaan pemahaman mereka tentang pengertian ‘nifaq’, tiga (1.5 %)

menyatakan tidak faham, 11 (5.4 %) menyatakan kurang faham, 36 (17.6 %) menyatakan sederhana faham, 115 (56.4 %) menyatakan faham dan seramai 39 orang (19.1 %) menyatakan sangat faham.

Selanjutnya, pemahaman responden tentang maksud dosa besar dan dosa kecil, kajian mendapati empat (2.0 %) daripada mereka menyatakan kurang faham, 10 (4.9 %) menyatakan sederhana faham, 121 (59.3 %) menyatakan faham dan seramai 69 (33.8 %) menyatakan sangat faham. Berkenaan dengan pemahaman responden tentang pengertian taubat, dua (1.0 %) daripada mereka menyatakan kurang faham, tujuh (3.4 %) menyatakan sederhana faham, 125 (61.3 %) menyatakan faham dan seramai 70 orang (34.3 %) menyatakan sangat faham.

Berkenaan dengan pemahaman responden tentang syarat-syarat taubat dan cara-caranya, dua (1.0 %) daripada mereka menyatakan tidak faham, 21 (10.3 %) menyatakan kurang faham, 49 (24.0 %) menyatakan sederhana faham, 110 (53.9 %) menyatakan faham dan 22 (10.8 %) menyatakan sangat faham. Bagi pemahaman responden tentang pengertian dan konsep ujian Allah SWT, seorang (0.5 %) menyatakan tidak faham, sembilan (4.4 %) menyatakan kurang faham, 39 (19.1 %) menyatakan sederhana faham, 135 (66.2 %) menyatakan faham dan seramai 20 orang (9.8 %) menyatakan sangat faham.

Ringkasan tentang pemahaman responden tentang konsep umum di dalam Ilmu Usuluddin di dalam KSBM boleh dilihat di dalam jadual yang berikut ;

Jadual 4.2.1: Tahap pemahaman responden tentang konsep asas di dalam Ilmu Usuluddin

	Tidak Faham		Kurang Faham		Sederhana Faham		Faham		Sangat Faham		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Makaud Akidah menurut al-Quran	6	2.9%	29	14.2%	38	18.6%	127	62.3%	4	2.0%	204	100.0%
Makaud Islam secara jelas			5	2.5%	13	6.4%	146	71.6%	40	19.6%	204	100.0%
Makaud Ihsan secara jelas	1	.5%	28	13.7%	39	19.1%	114	55.9%	22	10.8%	204	100.0%
Prinsip-prinsip akidah Islam	1	.5%	29	14.2%	84	41.2%	80	39.2%	10	4.9%	204	100.0%
Perkara yang membatalkan iman seseorang			4	2.0%	2	1.0%	126	61.8%	72	35.3%	204	100.0%
Makaud bertakwa kepada Allah SWT			8	3.9%	11	5.4%	130	63.7%	55	27.0%	204	100.0%
Makaud keadilan di dalam Islam	1	.5%	17	8.3%	29	14.2%	111	54.4%	46	22.5%	204	100.0%
Makaud bertawakkal kepada Allah SWT			4	2.0%	16	7.8%	117	57.4%	67	32.8%	204	100.0%
Peranan iman dalam memberi kelestanian rohani, jasmani dan akal	1	.5%	15	7.4%	33	16.2%	118	57.8%	37	18.1%	204	100.0%
Pengertian keimanan iman	1	.5%	27	13.2%	44	21.6%	112	54.9%	20	9.8%	204	100.0%
Cara-cara untuk meningkatkan keimanan kepada Allah SWT			4	2.0%	9	4.4%	122	59.8%	69	33.8%	204	100.0%
Cara-cara Islam mampu membangunkan tamadun manusia	1	.5%	11	5.4%	52	25.5%	106	52.0%	34	16.7%	204	100.0%
Cara-cara Islam membawa rahmat kepada seluruh alam			17	8.3%	33	16.2%	111	54.4%	43	21.1%	204	100.0%
Makaud Khurafat			20	9.8%	26	12.7%	104	51.0%	54	26.5%	204	100.0%
Cara-cara khurafat memporak-perandakan masyarakat	1	.5%	21	10.3%	28	13.7%	111	54.4%	43	21.1%	204	100.0%
Makaud Sihir			7	3.4%	19	9.3%	121	59.3%	57	27.9%	204	100.0%
Cara-cara Sihir dapat memporak-perandakan masyarakat	3	1.5%	12	5.8%	21	10.3%	118	57.8%	50	24.5%	204	100.0%
Makaud Nifaq	3	1.5%	11	5.4%	36	17.6%	115	56.4%	39	19.1%	204	100.0%
Makaud doa besar dan doa kecil			4	2.0%	10	4.9%	121	59.3%	69	33.8%	204	100.0%
Makaud Taubat			2	1.0%	7	3.4%	125	61.3%	70	34.3%	204	100.0%
Syarat-syarat Taubat dan cara-caranya	2	1.0%	21	10.3%	49	24.0%	110	53.9%	22	10.8%	204	100.0%
Makaud dan konsep ujian Allah SWT	1	.5%	9	4.4%	39	19.1%	135	66.2%	20	9.8%	204	100.0%

4.2.2 Beriman Kepada Allah SWT

Bagi persoalan yang berkenaan dengan maksud beriman kepada Allah SWT, tiada responden yang menyatakan tidak faham dan kurang faham. Namun, empat (2.0 %) daripada mereka menyatakan sederhana faham, 138 (67.6 %) menyatakan faham dan 62 (30.4 %) menyatakan sangat faham. Mengenai

pemahaman responden tentang tujuan manusia dijadikan dan ke mana mereka akan dikembalikan, tiada yang menjawab tidak faham, lima (2.5 %) menyatakan kurang faham, 17 (8.3 %) menyatakan sederhana faham, 114 (55.9 %) menyatakan faham dan 68 (33.3 %) menyatakan sangat faham.

Bagi persoalan tentang segala yang diciptakan oleh Allah SWT adalah sebagai tanda kekuasaan-Nya, tiada responden yang menyatakan tidak faham, seorang (0.5 %) menyatakan kurang faham, 11 (5.4 %) menyatakan sederhana faham, 97 (47.5 %) menyatakan faham dan seramai 95 orang (46.6 %) menyatakan sangat faham. Seterusnya, pemahaman responden tentang jumlah sifat-sifat Allah SWT dan pengertiannya, seorang (0.5 %) menyatakan tidak faham, 13 (6.4 %) menyatakan kurang faham, 62 (30.4 %) menyatakan sederhana faham, 107 (52.5 %) menyatakan faham dan 21 (10.3 %) menyatakan sangat faham.

Selanjutnya, pemahaman responden tentang cara-cara beriman kepada Allah SWT yang membawa kesan di dalam kehidupan manusia, seorang (0.5 %) menyatakan tidak faham, 10 (4.9 %) menyatakan kurang faham, 22 (10.8 %) menyatakan sederhana faham, 137 (67.2 %) menyatakan faham dan 34 (16.7 %) menyatakan sangat faham. Dalam pada itu, berkenaan dengan pemahaman responden tentang maksud keesaan Allah SWT, tidak yang menjawab tidak faham, sembilan (4.4 %) menyatakan kurang faham, 27 (13.2 %) menyatakan sederhana faham, 109 (53.4 %) menyatakan faham dan seramai 59 (28.9 %) orang menyatakan sangat faham.

Bagi pemahaman responden tentang maksud Allah SWT Maha Pemurah dan Maha Penyayang, tiada yang menjawab tidak faham, tiga (1.5 %) menjawab kurang faham, 16 (7.8 %) menyatakan sederhana faham, 103 (50.5 %) menyatakan faham dan seramai 82 orang (40.2 %) menyatakan sangat faham. Bagi persoalan tentang maksud Allah SWT Maha Bijaksana, tidak responden yang tidak faham mengenainya. Walau bagaimanapun, enam (2.9 %) daripada mereka menyatakan kurang faham, 15 (7.4 %) menyatakan sederhana faham, 102 (50.0 %) menyatakan faham dan seramai 81 (39.7 %) menyatakan sangat faham.

Mengenai pemahaman responden tentang perbezaan antara sifat Allah SWT al-Rahman dan al-Rahim, tiada yang menyatakan tidak faham. Namun 29 (14.2 %) daripada mereka menyatakan kurang faham, 56 (27.5 %) menyatakan sederhana faham, 90 (44.1 %) menyatakan faham dan 29 (14.2 %) menyatakan sangat faham. Berkenaan pemahaman responden tentang nama-nama Allah SWT yang berjumlah 99 nama, tiga (1.5 %) menjawab tidak faham, sembilan (4.4 %) menyatakan kurang faham, 46 (22.5 %) menyatakan sederhana faham, 101 (49.5 %) menyatakan faham dan seramai 45 (22.1 %) menyatakan sangat faham.

Bagi persoalan tentang maksud ‘tiada awal’ dan ‘tiada akhir’ bagi zat Allah SWT, tujuh (3.4 %) responden menyatakan tidak faham, 32 (15.7 %) menyatakan kurang faham, 71 (34.8 %) menyatakan sederhana faham, 66 (32.4 %) menyatakan faham dan 28 (13.7 %) menyatakan sangat faham. Seterusnya, pemahaman responden tentang maksud Allah SWT Maha Mengetahui, seorang (0.5 %) daripada mereka menyatakan tidak faham, lima

(2.5 %) menyatakan kurang faham, 22 (10.8 %) menyatakan sederhana faham, 112 (54.9 %) menyatakan faham dan seramai 64 (31.4 %) menyatakan sangat faham.

Berkenaan dengan pemahaman responden tentang kekuasaan Allah SWT berserta dengan dalil-dalilnya, tujuh (3.4 %) daripada mereka menyatakan tidak faham, 32 (15.7 %) menyatakan kurang faham, 68 (33.3 %) menyatakan sederhana faham, 82 (40.2 %) menyatakan faham dan 15 (7.4 %) menyatakan sangat faham. Berkenaan dengan pemahaman responden tentang maksud Allah SWT Maha Adil, seorang (0.5 %) menyatakan tidak faham, enam (2.9 %) menyatakan kurang faham, 24 (11.8 %) menyatakan sederhana faham, 115 (56.4 %) menyatakan faham dan seramai 58 (28.4 %) menyatakan sangat faham.

Ringkasan tentang dapatan kajian tersebut boleh dilihat di dalam jadual yang berikut ;

112
Opss

Jadual 4.2.2 : Tahap pemahaman responden tentang keimanan kepada Allah SWT

	Tidak Faham		Kurang Faham		Sederhana Faham		Faham		Sangat Faham		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Maksud beriman kepada Allah SWT					4	2.0%	138	67.6%	62	30.4%	204	100.0%
Tujuan manusia dijadikan dan ke mana mereka akan pergi			5	2.5%	17	8.3%	114	55.9%	68	33.3%	204	100.0%
Segala ciptaan Allah SWT adalah tanda kekuasaan-Nya			1	.5%	11	5.4%	97	47.5%	95	46.6%	204	100.0%
Jumlah sifat-sifat Allah SWT dan pengertiananya	1	.5%	13	6.4%	62	30.4%	107	52.5%	21	10.3%	204	100.0%
Cara-cara beriman kepada Allah SWT yang membawa kesan dalam kehidupan manusia	1	.5%	10	4.9%	22	10.8%	137	67.2%	34	16.7%	204	100.0%
Maksud keesaan Allah SWT			9	4.4%	27	13.2%	109	53.4%	59	28.9%	204	100.0%
Maksud Allah SWT Maha Pemurah dan Maha Penyayang			3	1.5%	16	7.8%	103	50.5%	82	40.2%	204	100.0%
Maksud Allah SWT Maha Bijaksana			6	2.9%	15	7.4%	102	50.0%	81	39.7%	204	100.0%
Perbezaan antara sifat Allah SWT al-Rahman dan al-Rahim			29	14.2%	56	27.5%	90	44.1%	29	14.2%	204	100.0%
Nama-nama Allah SWT yang berjumlah 99 nama	3	1.5%	9	4.4%	46	22.5%	101	49.5%	45	22.1%	204	100.0%
Maksud 'tiada awal' dan 'tiada akhir' bagi zat Allah SWT	7	3.4%	32	15.7%	71	34.8%	66	32.4%	28	13.7%	204	100.0%
Maksud Allah SWT Maha Mengetahui	1	.5%	5	2.5%	22	10.8%	112	54.9%	64	31.4%	204	100.0%
Kekuasaan Allah SWT bersama dengan allah-dallinya	7	3.4%	32	15.7%	68	33.3%	82	40.2%	15	7.4%	204	100.0%
Maksud Allah SWT Maha Adil	1	.5%	6	2.9%	24	11.8%	115	56.4%	58	28.4%	204	100.0%

4.2.3 Beriman kepada Malaikat

Bagi persoalan tentang pemahaman responden tentang maksud beriman kepada para Malaikat, tiada yang menyatakan tidak faham, 11 (5.4 %) menyatakan kurang faham, 32 (15.7 %) menyatakan sederhana faham, 107 (52.5 %) menyatakan faham dan 54 (26.5 %) menyatakan sangat faham. Kemudian, bagi persoalan tentang nama-nama Malaikat yang wajib diketahui, tiada yang menjawab tidak faham, 9 (4.4 %) menyatakan kurang faham, 31

(15.2 %) menyatakan sederhana faham, 98 (48.0 %) menyatakan faham dan 66 (32.4 %) menyatakan sangat faham. Berkenaan dengan persoalan yang berkaitan dengan tugas-tugas Malaikat yang telah ditetapkan oleh Allah SWT, seorang (0.5 %) menyatakan tidak faham, lapan (3.9 %) menyatakan kurang faham, 41 (20.1 %) menyatakan sederhana faham, 99 (48.5 %) menyatakan faham dan 55 (27.0 %) menyatakan sangat faham. Ringkasan kepada kenyataan-kenyataan tersebut boleh dilihat di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.2.3 : Tahap pemahaman responden tentang keimanan kepada Malaikat

	Tidak Faham		Kurang Faham		Sederhana Faham		Faham		Sangat Faham		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Maksud beriman kepada Malaikat			11	5.4%	32	15.7%	107	52.5%	54	26.5%	204	100.0%
Nama-nama Malaikat yang wajib diketahui			9	4.4%	31	15.2%	98	48.0%	66	32.4%	204	100.0%
Tugas-tugas Malaikat yang telah ditetapkan Allah SWT	1	.5%	8	3.9%	41	20.1%	99	48.5%	55	27.0%	204	100.0%

4.2.4 Beriman Kepada Kitab

... Opsel

Berkenaan pemahaman responden tentang kitab-kitab yang diturunkan oleh Allah SWT adalah untuk memberi petunjuk manusia, dua (1.0 %) daripada mereka menyatakan tidak faham, empat (2.0 %) menyatakan kurang faham, 13 (6.4 %) menyatakan sederhana faham, 90 (44.1 %) menyatakan faham dan 95 (46.6 %) menyatakan sangat faham. Seterusnya, persoalan tentang maksud beriman kepada kitab-kitab yang diturunkan oleh Allah SWT, dua (1.0 %) menyatakan tidak faham, enam (2.9 %) menyatakan kurang faham, 27 (13.2 %)

menyatakan sederhana faham, 115 (56.4 %) menyatakan faham dan 54 (26.5 %) menyatakan sangat faham.

Bagi persoalan tentang pemahaman responden tentang huraian al-Qur'an yang mengandungi ajaran yang berkaitan akidah, syariat dan akhlak, sembilan (4.4 %) daripada mereka menyatakan tidak faham, 33 (16.2 %) menyatakan kurang faham, 66 (32.4 %) menyatakan sederhana faham, 75 (36.8 %) menyatakan faham dan 21 (10.3 %) menyatakan sangat faham. Kemudian, tentang peringkat-peringkat penurunan al-Qur'an, dua (1.0 %) daripada mereka menyatakan tidak faham, 27 (13.2 %) menyatakan kurang faham, 74 (36.3 %) menyatakan sederhana faham, 82 (40.2 %) menyatakan faham dan 19 (9.3 %) menyatakan sangat faham. Bagi persoalan yang berkaitan dengan peristiwa dan sebab-sebab pegumpulan al-Qur'an, tujuh (3.4 %) responden menyatakan tidak faham, 30 (14.7 %) menyatakan kurang faham, 69 (33.8 %) menyatakan sederhana faham, 77 (37.7 %) menyatakan faham dan seramai 21 orang (10.3 %) menyatakan sangat faham. Ringkasan kepada kenyataan-kenyataan tersebut adalah di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.2.4 : Tahap pemahaman responden tentang keimanan kepada Kitab

	Tidak Faham		Kurang Faham		Sederhana Faham		Faham		Sangat Faham		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Kitab-kitab yang diturunkan Allah SWT adalah untuk memberi petunjuk kepada manusia	2	1.0%	4	2.0%	13	6.4%	90	44.1%	95	46.6%	204	100.0%
Maksud beriman kepada kitab-kitab Allah SWT	2	1.0%	6	2.9%	27	13.2%	115	56.4%	54	26.5%	204	100.0%
Hurufan al-Quran yang mengandungi ajaran yang berkaitan akidah, syariat dan akhlak	9	4.4%	33	16.2%	66	32.4%	75	36.8%	21	10.3%	204	100.0%
Peringkat-peringkat penurunan al-Quran	2	1.0%	27	13.2%	74	36.3%	82	40.2%	19	9.3%	204	100.0%
Peristiwa dan sebab-sebab pengumpulan al-Quran	7	3.4%	30	14.7%	69	33.8%	77	37.7%	21	10.3%	204	100.0%

4.2.5 Beriman Kepada Rasul

Berkenaan pemahaman responden tentang maksud beriman kepada para rasul, tiada yang menjawab tidak faham, lapan (3.9 %) daripada mereka menyatakan kurang faham, 13 (6.4 %) menyatakan sederhana faham, 124 (60.8 %) menyatakan faham dan 59 (28.9 %) menyatakan sangat faham. Selanjutnya, berkenaan kefahaman responden tentang tanggungjawab para rasul sebagai utusan Allah SWT kepada manusia, tiada responden yang menyatakan tidak faham, seorang (0.5 %) menyatakan kurang faham, 15 (7.4 %) menyatakan sederhana faham, 132 (64.7 %) menyatakan faham dan 56 (27.5 %) menyatakan sangat faham.

Bagi persoalan tentang nama-nama dan kisah-kisah 25 orang rasul yang wajib diketahui, tiada responden yang menyatakan tidak faham, 18 (8.8 %) menyatakan kurang faham, 58 (28.4 %) menyatakan sederhana faham, 84

(41.2 %) menyatakan faham dan 44 (21.6 %) menyatakan sangat faham. Berkenaan dengan kefahaman mereka tentang huraian yang berkaitan dengan sifat-sifat yang wajib, mustahil dan harus bagi para rasul, tiada yang menyatakan tidak faham, 14 (6.9 %) menyatakan kurang faham, 52 (25.5 %) menyatakan sederhana faham, 105 (51.5 %) menyatakan faham dan 33 (16.2 %) menyatakan sangat faham.

Selanjutnya, bagi persoalan tentang pengertian ‘maksum’ yang berlaku kepada para nabi dan rasul, tiada yang menjawab tidak faham, 23 (11.3 %) menyatakan kurang faham, 33 (16.2 %) menyatakan sederhana faham, 107 (52.5 %) menyatakan faham dan 41 (20.1 %) menyatakan sangat faham. Sementara itu, kefahaman responden tentang huraian berkaitan dengan para rasul daripada kalangan Ulu al-Azmi, tiada responden yang tidak faham, 19 (9.3 %) menyatakan kurang faham, 56 (27.5 %) menyatakan sederhana faham, 95 (46.6 %) menyatakan faham dan seramai 34 (16.7 %) menyatakan sangat faham. Bagi persoalan berkaitan dengan maksud *mukjizat* dan huraianya yang berlaku kepada para rasul, tiada yang menyatakan tidak faham, lapan (3.9 %) menyatakan kurang faham, 29 (14.2 %) menyatakan sederhana faham, 126 (61.8 %) menyatakan faham dan 41 (20.1 %) menyatakan sangat faham. Kenyataan-kenyataan tadi diringkaskan di dalam jadual berikut ;

Jadual 4.2.5 : Tahap pemahaman responden tentang keimanan kepada rasul

	Kurang Faham		Sederhana Faham		Faham		Sangat Faham		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Maksud beriman kepada para rasul	8	3.9%	13	6.4%	124	60.8%	59	28.9%	204	100.0%
Tanggungjawab rasul-rasul sebagai utusan Allah SWT kepada manusia	1	.5%	15	7.4%	132	64.7%	56	27.5%	204	100.0%
Nama-nama dan kisah-kisah 25 rasul yang wajib diketahui	18	8.8%	58	28.4%	84	41.2%	44	21.6%	204	100.0%
Huraian tentang sifat-sifat yang wajib, mustahil dan harus bagi para rasul	14	6.9%	52	25.5%	105	51.5%	33	16.2%	204	100.0%
Maksud 'maksum' yang berlaku kepada para nabi dan rasul	23	11.3%	33	16.2%	107	52.5%	41	20.1%	204	100.0%
Huraian tentang rasul-rasul dari kalangan Ulu al-Azmi	19	9.3%	56	27.5%	95	46.6%	34	16.7%	204	100.0%
Maksud 'mukjizat' dan huraiannya yang berlaku kepada para rasul	8	3.9%	29	14.2%	126	61.8%	41	20.1%	204	100.0%

4.2.6 Beriman kepada Hari Akhirat

Bagi persoalan yang berkenaan dengan pemahaman responden tentang pengertian dan gambaran mengenai hari akhirat, dua orang (1.0 %) menyatakan tidak faham, empat (2.0 %) menyatakan kurang faham, 21 (10.3 %) menyatakan sederhana faham, 110 (53.9 %) menyatakan faham dan 67 (32.8 %) menyatakan sangat faham. Kemudian, tentang persoalan pemahaman responden berkenaan pengertian dan gambaran mengenai alam Barzakh, empat (2.0 %) daripada mereka menyatakan tidak faham, 13 (6.4 %) menyatakan kurang faham, 30 (14.7 %) menyatakan sederhana faham, 95 (46.6 %) menyatakan faham dan 62 (30.4 %) menyatakan sangat faham.

Berkenaan dengan pemahaman responden tentang tanda-tanda hari kiamat, tiada yang menyatakan tidak faham, dua (1.0 %) daripada mereka menyatakan kurang faham, 12 (5.9 %) menyatakan sederhana faham, 112 (54.9 %) menyatakan faham dan 78 (38.2 %) menyatakan sangat faham. Bagi persoalan berkaitan dengan pengertian dan gambaran mengenai al-Mizan, empat (2.0 %) daripada mereka menyatakan tidak faham, 23 (11.3 %) menyatakan kurang faham, 79 (38.7 %) menyatakan sederhana faham, 84 (41.2 %) menyatakan faham dan 14 (6.9 %) menyatakan sangat faham.

Seterusnya, berkenaan pemahaman responden tentang pengertian dan gambaran mengenai al-Hisab, dua (1.0 %) daripada mereka menyatakan tidak faham, 26 (12.7 %) menyatakan kurang faham, 73 (35.8 %) menyatakan sederhana faham, 82 (40.2 %) menyatakan faham dan 21 (10.3 %) menyatakan sangat faham. Bagi persoalan berkenaan pengertian dan gambaran mengenai al-Sirat, empat (2.0 %) menyatakan tidak faham, 29 (14.2 %) menyatakan kurang faham, 80 (39.2 %) sederhana faham, 77 (37.7 %) menyatakan faham dan 14 (6.9 %) menyatakan sangat faham.

Selanjutnya, berkenaan pemahaman responden tentang pengertian dan gambaran mengenai syurga, tiada yang menyatakan tidak faham, lapan (3.9 %) menyatakan kurang faham, 19 (9.3 %) menyatakan sederhana faham, 109 (53.4 %) menyatakan faham dan seramai 68 (33.3 %) menyatakan sangat faham. Berkenaan dengan pengertian dan gambaran mengenai Neraka, dua (1.0 %) orang menyatakan tidak faham, enam (2.9 %) menyatakan kurang faham, 19 (9.3 %)

menyatakan sederhana faham, 109 (53.4 %) menyatakan faham dan 68 (33.3 %) menyatakan sangat faham. Ringkasan tentang jawapan responden tersebut boleh dilihat di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.2.6 : Tahap pemahaman responden tentang keimanan kepada Hari Qiamat

	Tidak Faham		Kurang Faham		Sederhana Faham		Faham		Sangat Faham		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Pengertian dan gambaran mengenai Hari Akhirat	2	1.0%	4	2.0%	21	10.3%	110	53.9%	67	32.8%	204	100.0%
Pengertian dan gambaran mengenai alam Barzakh	4	2.0%	13	6.4%	30	14.7%	95	46.6%	62	30.4%	204	100.0%
Tanda-tanda Hari Qiamat			2	1.0%	12	5.9%	112	54.9%	78	38.2%	204	100.0%
Pengertian dan gambaran mengenai al-Mizan	4	2.0%	23	11.3%	79	38.7%	84	41.2%	14	6.9%	204	100.0%
Pengertian dan gambaran mengenai al-Hisaab	2	1.0%	26	12.7%	73	35.8%	82	40.2%	21	10.3%	204	100.0%
Pengertian dan gambaran mengenai al-Sirat	4	2.0%	29	14.2%	80	39.2%	77	37.7%	14	6.9%	204	100.0%
Pengertian dan gambaran mengenai Syurga			8	3.9%	19	9.3%	109	53.4%	68	33.3%	204	100.0%
Pengertian dan gambaran mengenai Neraka	2	1.0%	6	2.9%	19	9.3%	109	53.4%	68	33.3%	204	100.0%

4.2.7 Beriman Kepada Qada' dan Qadar

Bagi persoalan mengenai pemahaman responden tentang maksud dan huraian mengenai Qada' dan Qadar, tiada yang menyatakan tidak faham, 12 (5.9 %) menyatakan kurang faham, 29 (14.2 %) menyatakan sederhana faham, 114 (55.9 %) menyatakan faham dan 49 (24.0 %) menyatakan sangat faham. Berkemaan pemahaman responden tentang huraian yang berkaitan dengan segala yang berlaku adalah ketentuan Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak faham,

dua (1.0 %) menyatakan kurang faham, 36 (17.6 %) menyatakan sederhana faham, 114 (55.9 %) menyatakan faham dan 52 (25.5 %) menyatakan sangat faham. Seterusnya, berkenaan dengan pemahaman responden tentang huraian berkaitan hikmah beriman kepada Qada' dan Qadar, juga tiada yang menjawab tidak faham, sembilan (4.4 %) menyatakan kurang faham, 47 (23.0 %) menyatakan sederhana faham, 100 (49.0 %) menyatakan faham dan 48 (23.5 %) menyatakan sangat faham. Ringkasan kepada kenyataan-kenyataan tersebut adalah sebagaimana di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.2.7 : Tahap pemahaman responden tentang keimanan kepada Qada' dan Qadar

	Kurang Faham		Sederhana Faham		Faham		Sangat Faham		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Maksud dan huraian mengenai Qada' dan Qadar	12	5.9%	29	14.2%	114	55.9%	49	24.0%	204	100.0%
Huraian mengenai segala yang berlaku adalah ketentuan Allah SWT	2	1.0%	36	17.6%	114	55.9%	52	25.5%	204	100.0%
Huraian tentang hikmah beriman kepada Qada' dan Qadar	9	4.4%	47	23.0%	100	49.0%	48	23.5%	204	100.0%

4.3 Penghayatan Responden Terhadap Ilmu Usuluddin Di Dalam KBSM

Berkenaan penghayatan responden tentang keyakinan mereka terhadap asas-asas iman yang telah ditentukan oleh Allah SWT, seorang (0.5 %) menyatakan tidak hayati, 14 (6.9 %) menyatakan kurang hayati, 67 (32.8 %) menyatakan sederhana hayati, 102 (50.0 %) menyatakan hayati dan seramai 20

orang (9.8 %) menyatakan sangat hayati. Berkenaan penghayatan mereka dalam sentiasa mensyukuri segala nikmat yang diberikan oleh SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, tujuh (3.5 %) menyatakan kurang hayati, 21 (10.4 %) menyatakan sederhana hayati, 124 (61.4 %) menyatakan hayati dan 50 (24.8 %) menyatakan sangat hayati.

Berkenaan persoalan tentang penghayatan responden dalam sentiasa menyerah diri dan bertawakal kepada Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, 14 (6.9 %) menyatakan kurang hayati, 27 (13.2 %) menyatakan sederhana hayati, 123 (60.3 %) menyatakan hayati dan 40 (19.6 %) menyatakan sangat hayati. Dalam pada itu, penghayatan responden dalam sentiasa merendah diri kepada Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, 9 (4.4 %) menyatakan kurang hayati, 38 (18.6 %) menyatakan sederhana hayati, 112 (54.9 %) menyatakan hayati dan seramai 45 (22.1 %) menyatakan sangat hayati.

Bagi dapatan kajian berkenaan penghayatan responden di dalam kesentiasaan mereka beribadah kepada Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, 13 (6.4 %) menyatakan kurang hayati, 19 (9.3 %) menyatakan sederhana hayati, 139 (68.1 %) menyatakan hayati dan 33 (16.2 %) menyatakan sangat hayati. Sementara itu, penghayatan mereka di dalam usaha meningkatkan keimanan dan pengetahuan di dalam agama Islam, tiada yang menyatakan tidak hayati, 12 (5.9 %) menyatakan kurang hayati, 41 (20.1 %) menyatakan sederhana hayati, 105 (51.5 %) menyatakan hayati dan seramai 46 (22.5 %) responden menyatakan sangat hayati.

Bagi penghayatan mereka di dalam usaha menjauhkan diri daripada perkara-perkara yang boleh membatalkan iman, tiada yang menyatakan tidak hayati, lapan (3.9 %) menyatakan kurang hayati, 11 (5.4 %) menyatakan kurang hayati, 117 (57.4 %) menyatakan hayati dan 68 (33.3 %) menyatakan sangat hayati. Bagi perkara yang berkenaan dengan usaha responden untuk mendapatkan kemanisan iman dan iman yang kukuh, seorang (0.5 %) menyatakan tidak hayati, 14 (6.9 %) menyatakan kurang hayati, 38 (18.6 %) menyatakan sederhana hayati, 102 (50.0 %) menyatakan hayati dan 49 (24.0 %) menyatakan sangat hayati.

Selanjutnya, berkenaan penghayatan responden di dalam sentiasa beristiqamah melakukan amalan yang soleh, tiada yang menyatakan tidak hayati, 22 (10.8 %) menyatakan kurang hayati, 77 (37.7 %) menyatakan sederhana hayati, 75 (36.8 %) menyatakan hayati dan seramai 30 orang (14.7 %) menyatakan sangat hayati. Dalam pada itu pula, persoalan mengenai penghayatan mereka di dalam sentiasa berusaha membangunkan akal dan rohani, tiada yang menyatakan tidak hayati, sepuluh (4.9 %) menyatakan kurang hayati, 47 (23.0 %) menyatakan sederhana hayati, 119 (58.3 %) menyatakan hayati dan 28 (13.7 %) menyatakan sangat hayati.

Ringkasan dapatan kajian yang dinyatakan tadi dapat dilihat di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.3(a) : Tahap penghayatan responden tentang Ilmu Usuluddin di dalam KBSM

	Tidak Hayati		Kurang Hayati		Sederhana Hayati		Hayati		Amar Hayati		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Keyakinan terhadap ajar-ajaran iman yang ditentukan Allah SWT semakin meningkat	1	.5%	14	6.9%	67	32.6%	102	50.0%	20	9.8%	204	100.0%
Sentiasa menyekuri terhadap segala nikmat Allah SWT			7	3.5%	21	10.4%	124	61.4%	50	24.8%	202	100.0%
Sentiasa menyerah diri dan bertawakkal kepada Allah SWT			14	6.9%	27	13.2%	123	60.3%	40	19.6%	204	100.0%
Sentiasa merendah diri kepada Allah SWT			9	4.4%	38	18.6%	112	54.9%	45	22.1%	204	100.0%
Sentiasa beribadah kepada Allah SWT			13	6.4%	19	9.3%	139	68.1%	33	16.2%	204	100.0%
Sentiasa berusaha meningkatkan keimanan dan pengetahuan di dalam agama Islam			12	5.9%	41	20.1%	105	51.5%	46	22.5%	204	100.0%
Mengajuhkan diri daripada perkara-perkara yang boleh membatalkan iman			8	3.9%	11	5.4%	117	57.4%	68	33.3%	204	100.0%
Sentiasa berusaha untuk mendapatkan keimanan iman dan iman yang kukuh	1	.5%	14	6.9%	38	18.6%	102	50.0%	49	24.0%	204	100.0%
Sentiasa beristiqamah melakukan amalan yang soleh			22	10.8%	77	37.7%	75	36.8%	30	14.7%	204	100.0%
Sentiasa berusaha membangunkan akal dan rohani			10	4.9%	47	23.0%	119	58.3%	28	13.7%	204	100.0%

Bagi persoalan berkenaan penghayatan responden tentang usaha mereka mengamalkan segala ajaran Islam, tiada yang menyatakan tidak hayati, empat (2.0 %) menyatakan kurang hayati, 18 (8.8 %) menyatakan sederhana hayati, 134 (65.7 %) menyatakan hayati dan 48 (23.5 %) menyatakan sangat hayati. Berkenaan penghayatan mereka di dalam menyayangi segala benda yang wujud di alam ini dan memeliharanya, tiada yang menyatakan tidak hayati, 16 (78.8 %) menyatakan kurang hayati, 46 (22.5 %) menyatakan sederhana hayati, 106 (52.0 %) menyatakan hayati dan 36 (17.6 %) menyatakan sangat hayati.

Bagi soalan mengenai penghayatan responden di dalam mengkaji dan mempelajari berbagai-bagai ilmu pengetahuan, seorang (0.5 %) menyatakan tidak hayati, 25 (12.3 %) menyatakan kurang hayati, 44 (21.6 %) menyatakan sederhana hayati, 96 (47.1 %) menyatakan hayati dan 38 (18.6 %) menyatakan sangat hayati. Seterusnya, berkenaan penghayatan mereka di dalam sentiasa berfikir dan berusaha mencapai kecemerlangan di dalam hidup, tiada yang menyatakan tidak hayati, lapan (3.9 %) menyatakan kurang hayati, 22 (10.8 %) menyatakan sederhana hayati, 107 (52.5 %) menyatakan hayati dan 67 (32.8 %) menyatakan sangat hayati.

Dalam pada itu, jawapan mereka terhadap persoalan tentang penghayatan di dalam sentiasa berhati-hati pada setiap masa di dalam semua tindakan, tiada yang menyatakan tidak hayati, 26 (12.7 %) menyatakan kurang hayati, 49 (24.0 %) menyatakan sederhana hayati, 83 (40.7 %) menyatakan hayati dan seramai 46 orang (22.5 %) menyatakan sangat hayati. Seterusnya, penghayatan responden di dalam sentiasa berusaha meneliti kandungan al-Qur'an dan hadith yang berkaitan dosa besar, lima orang (2.5 %) menyatakan tidak hayati, 44 (21.6 %) menyatakan kurang hayati, 68 (33.3 %) menyatakan sederhana hayati, 75 (36.8 %) menyatakan hayati dan hanya 12 orang (5.9 %) menyatakan sangat hayati.

Berkenaan penghayatan responden di dalam sentiasa bertaubat dan beristighfar kepada Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, 19 (9.3 %) menyatakan kurang hayati, 43 (21.1 %) menyatakan sederhana hayati, 107

(52.5 %) menyatakan hayati dan 35 (17.2 %) menyatakan sangat hayati. Dalam pada itu, penghayatan mereka di dalam sentiasa yakin terhadap kewujudan Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, kurang hayati dan sederhana hayati. Meskipun begitu, 83 (40.7 %) menyatakan hayati dan seramai 121 orang (59.3 %) menyatakan sangat hayati.

Berkenaan dengan penghayatan responden di dalam sentiasa taat dan patuh kepada Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, tujuh (3.4 %) menyatakan kurang hayati, 33 (16.2 %) menyatakan sederhana hayati, 110 (53.9 %) menyatakan hayati dan seramai 54 orang (26.5 %) menyatakan sangat hayati. Selanjutnya, penghayatan mereka di dalam sentiasa mengharapkan pertolongan daripada Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, seorang (0.5 %) menyatakan kurang hayati, tujuh (3.4 %) menyatakan sederhana hayati, 83 (40.7 %) menyatakan hayati dan 113 (55.4 %) menyatakan sangat hayati.

Ringkasan kepada jawapan-jawapan terhadap persoalan yang dikemukakan kepada mereka sebahagiannya dapat dilihat di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.3(b) : Tahap penghayatan responden tentang Ilmu Usuluddin di dalam KBSM

	Tidak Hayati		Kurang Hayati		Sederhana Hayati		Hayati		Amat Hayati		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Sentiasa berusaha mengamalkan segala ajaran Islam			4	2.0%	18	8.8%	134	65.7%	48	23.5%	204	100.0%
Menyayangi segala benda yang wujud di alam ini dan memeliharanya			16	7.8%	46	22.5%	106	52.0%	36	17.8%	204	100.0%
Sentiasa mengkaji dan mempelajari berbagai-bagi ilmu pengetahuan	1	.5%	25	12.3%	44	21.6%	96	47.1%	38	18.6%	204	100.0%
Sentiasa berfikir dan berusaha mencapai kecemerlangan di dalam hidup			8	3.9%	22	10.8%	107	52.5%	67	32.8%	204	100.0%
Sentiasa berhati-hati pada setiap masa dalam semua tindakan			26	12.7%	49	24.0%	83	40.7%	46	22.5%	204	100.0%
Sentiasa berusaha meneliti kandungan al-Quran dan Hadith yang berkaitan dengan dosa besar	5	2.5%	44	21.6%	68	33.3%	75	36.8%	12	5.9%	204	100.0%
Sentiasa bertaubat dan bersalihfar kepada Allah SWT			19	9.3%	43	21.1%	107	52.5%	35	17.2%	204	100.0%
Sentiasa yakin terhadap kewujudan Allah SWT							83	40.7%	121	59.3%	204	100.0%
Sentiasa taat dan patuh kepada Allah SWT			7	3.4%	33	16.2%	110	53.9%	54	26.5%	204	100.0%
Sentiasa mengharapkan pertolongan daripada Allah SWT			1	.5%	7	3.4%	83	40.7%	113	55.4%	204	100.0%

Selain daripada apa yang telah dinyatakan di atas, terdapat beberapa lagi persoalan tentang penghayatan responden di dalam Ilmu Usuluddin di dalam KBSM. Iaitu, persoalan tentang penghayatan mereka di dalam sentiasa merindui Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, tujuh (3.4 %) menyatakan kurang hayati, 39 (19.1 %) menyatakan sederhana hayati, 109 (53.4 %) menyatakan hayati dan seramai 49 (24.0 %) menyatakan sangat hayati. Penghayatan mereka di dalam sentiasa merasakan Allah SWT memerhatikan segala pergerakan yang dilakukan, tiada yang menyatakan tidak hayati, dua (1.0 %) menyatakan kurang hayati, lapan (3.9 %) menyatakan sederhana hayati, 100 (49.0 %) menyatakan hayati dan 94 (46.1 %) menyatakan sangat hayati.

Berkenaan penghayatan responden di dalam sentiasa berzikir al-Asma' al-Husna di dalam kehidupan, dua (1.0 %) menyatakan tidak hayati, 29 (14.2 %) menyatakan kurang hayati, 55 (27.0 %) menyatakan sederhana hayati, 78 (38.2 %) menyatakan hayati dan seramai 40 orang (19.6 %) menyatakan sangat hayati. Selanjutnya, berkenaan penghayatan mereka di dalam sentiasa merasakan bahawa Malaikat itu wujud, tiada yang menyatakan tidak hayati, lima (2.5 %) menyatakan kurang hayati, enam (2.9 %) menyatakan sederhana hayati, 89 (43.6 %) menyatakan hayati dan 104 (51.0 %) menyatakan sangat hayati.

Seterusnya, penghayatan responden di dalam keyakinan mereka bahawa Malaikat sentiasa mengawasi pergerakan mereka, tiada yang menyatakan tidak hayati, lapan (3.9 %) menyatakan kurang hayati, 12 (5.9 %) menyatakan sederhana hayati, 88 (43.1 %) menyatakan hayati dan 96 (47.1 %) menyatakan sangat hayati. Berkenaan dengan penghayatan mereka di dalam sentiasa melakukan suruhan Allah SWT dan meninggalkan larangan-Nya, tiada yang menyatakan tidak hayati, 14 (6.9 %) menyatakan kurang hayati, 45 (22.1 %) menyatakan sederhana hayati, 108 (52.9 %) menyatakan hayati dan 37 (18.1 %) menyatakan sangat hayati.

Selanjutnya, berkenaan penghayatan responden di dalam keyakinan mereka bahawa al-Qur'an membawa petunjuk kepada manusia, tiada yang menyatakan tidak hayati, dua (1.0 %) menyatakan kurang hayati, enam (2.9 %) menyatakan sederhana hayati, 81 (39.7 %) menyatakan hayati dan 115 (56.4 %) menyatakan sangat hayati. Berkenaan penghayatan mereka di dalam keyakinan

bahawa al-Qur'an tidak diubah atau dipinda oleh manusia, tiada yang menyatakan tidak hayati dan kurang hayati. Walaupun begitu, sembilan (4.4 %) daripada mereka menyatakan sederhana hayati, 81 (39.7 %) menyatakan hayati dan seramai 114 (55.9 %) menyatakan sangat hayati.

Selanjutnya, berkenaan penghayatan responden di dalam sentiasa membaca al-Qur'an sebagai rutin harian, seorang (0.5 %) menyatakan tidak hayati, 29 (14.2 %) menyatakan kurang hayati, 51 (25.0 %) menyatakan sederhana hayati, 87 (42.6 %) menyatakan hayati dan seramai 36 orang (17.6 %) menyatakan sangat hayati. Sementara itu, berkenaan dengan penghayatan di dalam sentiasa mematuhi ajaran yang terkandung di dalam al-Qur'an, seorang (0.5 %) menyatakan tidak hayati, 37 (18.1 %) menyatakan kurang hayati, 69 (33.8 %) menyatakan sederhana hayati, 74 (36.3 %) menyatakan hayati dan 23 (11.3 %) menyatakan sangat hayati.

Ringkasan jawapan berkenaan item-item berkenaan boleh dilihat di dalam jadual seperti di bawah :

Jadual 4.3(c) : Tahap penghayatan responden tentang Ilmu Usuluddin di dalam KBSM

	Tidak Hayati		Kurang Hayati		Sederhana Hayati		Hayati		Amat Hayati		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Sentiasa merindui Allah SWT			7	3.4%	39	19.1%	109	53.4%	49	24.0%	204	100.0%
Sentiasa merasakan Allah SWT memerhatikan gerak-geri			2	1.0%	8	3.9%	100	49.0%	94	46.1%	204	100.0%
Sentiasa berzikir al-Asma' al-Husna	2	1.0%	29	14.2%	55	27.0%	78	38.2%	40	19.6%	204	100.0%
Sentiasa merasakan behawa Malaikat itu wujud			5	2.5%	6	2.9%	89	43.6%	104	51.0%	204	100.0%
Kayakinan behawa Malaikat sentiasa mengawasi gerak-geri			8	3.9%	12	5.9%	88	43.1%	96	47.1%	204	100.0%
Sentiasa melakukan sunfah Allah SWT dan meninggalkan larangan-Nya			14	6.9%	45	22.1%	108	52.9%	37	18.1%	204	100.0%
Kayakinan behawa al-Quran membawa petunjuk kepada manusia			2	1.0%	6	2.9%	81	39.7%	115	56.4%	204	100.0%
Kayakinan behawa al-Quran tidak dibubuh atau dipindah oleh manusia					9	4.4%	81	39.7%	114	55.9%	204	100.0%
Sentiasa membaca al-Quran sebagai rutin harian	1	.5%	29	14.2%	51	25.0%	87	42.6%	36	17.6%	204	100.0%
Sentiasa memahami ajaran yang terkandung di dalam al-Quran	1	.5%	37	18.1%	69	33.8%	74	36.3%	23	11.3%	204	100.0%

Selanjutnya, penghayatan responden di dalam sentiasa menyakini bahawa rasul-rasul yang diutuskan oleh Allah SWT adalah sebagai pembimbing umat, tiada yang menyatakan tidak hayati, dua (1.0 %) menyatakan kurang hayati, tiga (1.5 %) menyatakan sederhana hayati, 90 (44.1 %) menyatakan hayati dan seramai 109 orang (53.4 %) menyatakan sangat hayati. Berkennaan dengan penghayatan mereka di dalam sentiasa mengikuti ajaran yang dibawa oleh Rasulullah SAW, tiada yang menyatakan tidak hayati, 14 (6.9 %) menyatakan kurang hayati, 36 (17.6 %) menyatakan sederhana hayati, 118 (57.8 %) menyatakan hayati dan 36 (17.6 %) menyatakan sangat hayati.

Dalam pada itu, penghayatan responden di dalam mencontohi sifat-sifat terpuji dan cara hidup Rasulullah SAW, tiada yang menyatakan tidak hayati, 17 (8.3 %) menyatakan kurang hayati, 41 (20.1 %) menyatakan sederhana hayati, 118 (57.8 %) menyatakan hayati dan seramai 28 orang (13.7 %) menyatakan sangat hayati. Berkenaan dengan penghayatan di dalam sentiasa mengasihi rasul-rasul yang diutuskan Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, sembilan (4.4 %) menyatakan kurang hayati, 31 (15.2 %) menyatakan sederhana hayati, 115 (56.4 %) menyatakan hayati dan 49 (24.0 %) menyatakan sangat hayati.

Seterusnya, berkenaan dengan keyakinan responden bahawa para rasul adalah ‘maksum’, tiada yang menyatakan tidak hayati, lima (2.5 %) menyatakan kurang hayati, 20 (9.8 %) menyatakan sederhana hayati, 96 (47.1 %) menyatakan hayati dan 83 (40.7 %) menyatakan sangat hayati. Sementara itu, penghayatan responden tentang perjuangan para rasul utusan Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, 20 (9.8 %) menyatakan kurang hayati, 22 (10.8 %) menyatakan sederhana hayati, 106 (52.0 %) menyatakan hayati dan 56 (27.5 %) menyatakan sangat hayati.

Selanjutnya, penghayatan responden di dalam sentiasa menjauhkan diri daripada perkara-perkara yang dilarang oleh Rasulullah SAW, tiada yang menyatakan tidak hayati, 10 (4.9 %) menyatakan kurang hayati, 62 (30.4 %) menyatakan sederhana hayati, 92 (45.1 %) menyatakan hayati dan 40 (19.6 %) menyatakan sangat hayati. Berkenaan penghayatan responden di dalam sentiasa bersedia untuk menghadapi kematian, tujuh (3.4 %) menyatakan tidak hayati, 20

(9.8 %) menyatakan kurang hayati, 65 (31.9 %) menyatakan sederhana hayati, 66 (32.4 %) menyatakan hayati dan 46 (22.5 %) menyatakan sangat hayati.

Seterusnya, berkenaan penghayatan responden di dalam sentiasa yakin bahawa Hari Akhirat akan berlaku, tiada yang menyatakan tidak hayati, seorang (0.5 %) menyatakan kurang hayati, 13 (6.4 %) menyatakan sederhana hayati, 77 (37.7 %) menyatakan hayati dan 113 (55.4 %) menyatakan sangat hayati. Penghayatan responden tentang keyakinan nikmat dan azab yang akan berlaku di dalam kubur, seorang (0.5 %) menyatakan tidak hayati, lima (2.5 %) menyatakan kurang hayati, empat (2.0 %) menyatakan sederhana hayati, 89 (43.6 %) menyatakan hayati dan 105 (51.5 %) menyatakan amat hayati.

Ringkasan kepada apa yang dinyatakan oleh responden boleh dilihat di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.3(d) : Tahap penghayatan responden tentang Ilmu Usuluddin di dalam KBSM

	Tidak Hayati		Kurang Hayati		Sederhana Hayati		Hayati		Amat Hayati		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Sentiasa yakin kepada resul-resul yang diutuskan adalah sebagai pembimbing umat			2	1.0%	3	1.5%	90	44.1%	109	53.4%	204	100.0%
Sentiasa mengikuti ajaran yang dibawa oleh Rasulullah SAW			14	6.9%	36	17.6%	118	57.8%	36	17.6%	204	100.0%
Mencontohi sifat-sifat terpuji dan cara hidup Rasulullah SAW			17	8.3%	41	20.1%	118	57.8%	28	13.7%	204	100.0%
Sentiasa mengesahkan resul-resul yang diutuskan Allah SWT			9	4.4%	31	15.2%	115	56.4%	49	24.0%	204	100.0%
Sentiasa yakin bawahan para rasul adalah 'malasum'			5	2.5%	20	9.8%	96	47.1%	83	40.7%	204	100.0%
Sentiasa menghayati perjuangan para rasul utusan Allah SWT			20	9.8%	22	10.6%	106	52.0%	56	27.5%	204	100.0%
Sentiasa menjauhkan diri daripada perkara-perkara yang dilarang oleh Rasulullah SAW			10	4.9%	62	30.4%	92	45.1%	40	19.6%	204	100.0%
Sentiasa bersedia untuk menghadapi kematian	7	3.4%	20	9.8%	65	31.9%	66	32.4%	46	22.5%	204	100.0%
Sentiasa yakin bawahan Hari Akhirat akan berlaku			1	.5%	13	6.4%	77	37.7%	113	55.4%	204	100.0%
Sentiasa yakin tentang nikmat dan azab yang akan berlaku di dalam kubur	1	.5%	5	2.5%	4	2.0%	89	43.6%	105	51.5%	204	100.0%

Berkenaan penghayatan responden di dalam sentiasa yakin dengan keadilan Allah SWT yang menghitung amalan manusia, tiada yang menyatakan tidak hayati, tiga (1.5 %) menyatakan kurang hayati, tujuh (3.4 %) menyatakan sederhana hayati, 80 (39.2 %) menyatakan hayati dan 114 (55.9 %) menyatakan amat hayati. Penghayatan mereka di dalam sentiasa yakin manusia akan menempuh alam Akhirat dan menghadapi hitungan amal, titian *Sirat*, syurga dan neraka, tiada yang menyatakan tidak hayati, seorang (0.5 %) menyatakan kurang hayati, tiga (1.5 %) menyatakan sederhana hayati, 71 (34.8 %) menyatakan hayati dan 129 (63.2 %) menyatakan amat hayati.

Sementara itu, mengenai penghayatan responden di dalam sentiasa yakin dengan Qada' dan Qadar adalah daripada Allah SWT, tiada yang menyatakan tidak hayati, empat (2.0 %) menyatakan kurang hayati, sembilan (4.4 %) menyatakan sederhana hayati, 80 (39.2 %) menyatakan hayati dan 111 (54.4 %) menyatakan amat hayati. Berkenaan kesabaran responden apabila menghadapi ujian daripada Allah SWT, seorang (0.5 %) menyatakan tidak hayati, 19 (9.3 %) menyatakan kurang hayati, 56 (27.5 %) menyatakan sederhana hayati, 82 (40.2 %) menyatakan hayati dan seramai 46 orang (22.5 %) menyatakan amat hayati.

Selanjutnya, berkenaan dengan penghayatan responden di dalam sentiasa berusaha mencapai kejayaan walaupun pernah mengalami kegagalan, tiada yang menyatakan tidak hayati, sembilan (4.4 %) menyatakan kurang hayati, 22 (10.8 %) menyatakan sederhana hayati, 89 (43.6 %) menyatakan hayati dan 84 (41.2 %) menyatakan amat hayati. Berkenaan penghayatan mereka di dalam sentiasa yakin bahawa manusia hanya berusaha tetapi Allah SWT yang menentukan segala-galanya, tiada yang menyatakan tidak hayati dan kurang hayati. Walau bagaimanapun, dua (1.0 %) menyatakan sederhana hayati, 64 (31.4 %) menyatakan hayati dan 138 (67.6 %) menyatakan amat hayati.

Ringkasan kepada kenyataan responden mengenai persoalan tersebut adalah seperti di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.3(e) : Tahap penghayatan responden tentang Ilmu Usuluddin di dalam KBSM

	Tidak Hayati		Kurang Hayati		Sederhana Hayati		'Hayati'		Amat Hayati		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Sentiasa yakin dengan keadilan Allah SWT yang menghitung amalan manusia			3	1.5%	7	3.4%	80	39.2%	114	55.9%	204	100.0%
Sentiasa yakin manusia akan menempuh alam Akhirat dan menghadapi hitungan amal, titan sirat, syurga dan neraka			1	.5%	3	1.5%	71	34.8%	129	63.2%	204	100.0%
Sentiasa yakin dengan Qada' dan Qadar adalah daripada Allah SWT			4	2.0%	9	4.4%	80	39.2%	111	54.4%	204	100.0%
Sentiasa berserba apabila menghadapi ujian daripada Allah SWT	1	.5%	19	9.3%	56	27.5%	82	40.2%	46	22.5%	204	100.0%
Sentiasa berusaha mencapai kejayaan walaupun pernah alami kegagalan			9	4.4%	22	10.8%	89	43.6%	84	41.2%	204	100.0%
Sentiasa yakin bahawa manusia hanya berusaha tetapi Allah SWT yang menentukan segala-galanya					2	1.0%	64	31.4%	138	67.6%	204	100.0%

4.4 Aktiviti Responden Semasa Mempelajari Ilmu Usuluddin Di Dalam Kelas

Kelas

Aktiviti responden berkaitan pembentangan tajuk-tajuk berkenaan dengan Ilmu Usuluddin di dalam kelas, 10 (4.9 %) menyatakan tidak pernah, 76 (37.3 %) menyatakan kurang kerap, 41 (20.1 %) menyatakan seerahana kerap, 67 (32.8 %) menyatakan kerap dan 10 (4.9 %) menyatakan amat kerap. Berkennaan dengan aktiviti perbahasan di dalam kelas, 54 (26.5 %) menyatakan tidak pernah, 80 (39.2 %) menyatakan kurang kerap, 46 (22.5 %) menyatakan sederhana kerap, 21 (10.3 %) menyatakan kerap dan hanya 3 (1.5 %) menyatakan amat kerap.

Berkenaan kekerapan aktiviti responden menulis rencana ringkas tentang tajuk-tajuk yang dipelajari di dalam kelas, 24 (11.8 %) menyatakan tidak pernah, 38 (18.6 %) menyatakan kurang kerap, 46 (22.5 %) menyatakan sederhana kerap, 68 (33.3 %) menyatakan kerap dan 28 (13.7 %) menyatakan amat kerap. Mengenai aktiviti responden mengadakan pemerhatian dan kajian di dalam dan di luar bilik darjah tentang tajuk-tajuk yang dipelajari, 19 (9.3 %) menyatakan tidak pernah, 63 (30.9 %) menyatakan kurang kerap, 59 (28.9 %) menyatakan sederhana kerap, 55 (27.0 %) menyatakan kerap dan lapan (3.9 %) menyatakan amat kerap.

Berkenaan aktiviti responden mengadakan lawatan ke tempat-tempat tertentu bagi menghayati isi kandungan pelajaran akidah di dalam kelas, 64 (31.4 %) menyatakan tidak pernah, 48 (23.5 %) menyatakan kurang kerap, 41 (20.1 %) menyatakan sederhana kerap, 46 (22.5 %) menyatakan kerap dan hanya lima (2.5 %) menyatakan amat kerap. Bagi kekerapan aktiviti responden mengadakan pemerhatian terhadap alam nyata bagi mengukuhkan lagi keimanan kepada Allah SWT, 10 (4.9 %) menyatakan tidak pernah, 32 (15.7 %) menyatakan kurang kerap, 37 (18.1 %) menyatakan sederhana kerap, 108 (52.9 %) menyatakan kerap dan 17 (8.3 %) menyatakan amat kerap.

Selanjutnya, kekerapan aktiviti bersoal-jawab secara aktif tentang apa yang dipelajari di dalam kelas tentang ilmu usuluddin, empat (2.0 %) menyatakan tidak pernah, 50 (24.5 %) menyatakan kurang kerap, 21 (10.3 %) menyatakan sederhana kerap, 90 (44.1 %) menyatakan kerap dan 39 (19.1 %) menyatakan

amat kerap. Selain daripada itu, aktiviti responden seperti mengadakan majlis kesyukuran, pemuliharaan alam sekitar dan sebagainya, 23 (11.3 %) menyatakan tidak pernah, 67 (32.8 %) menyatakan kurang kerap, 43 (21.1 %) menyatakan sederhana kerap, 46 (22.5 %) menyatakan kerap dan 25 (12.3 %) menyatakan amat kerap.

Berkenaan kekerapan aktiviti responden mendendangkan zikir al-Asma' al-Husna secara beramai-ramai di dalam kelas, 33 (16.2 %) menyatakan tidak pernah, 62 (30.4 %) menyatakan kurang kerap, 32 (15.7 %) menyatakan sederhana kerap, 41 (20.1 %) menyatakan kerap dan 36 (17.6 %) menyatakan amat kerap. Seterusnya, aktiviti responden mengkaji kehidupan binatang bagi menghayati keagungan Allah SWT, 37 (18.1 %) menyatakan tidak pernah, 49 (24.0 %) menyatakan kurang kerap, 59 (28.9 %) menyatakan sederhana kerap, 48 (23.5 %) menyatakan kerap dan 11 (5.4 %) menyatakan amat kerap.

Ringkasan kepada apa yang dinyatakan responden boleh dilihat di dalam jadual di bawah :

Jadual 4.4(a) : Tahap kekerapan aktiviti responden di dalam pembelajaran Ilmu Usuluddin di dalam KBSM

	Tidak Pernah		Kurang Kerap		Sederhana Kerap		Kerap		Amat Kerap		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
	10	4.9%	76	37.3%	41	20.1%	67	32.8%	10	4.9%	204	100.0%
Membentangkan tajuk perbincangan di dalam kelas	54	26.5%	80	39.2%	46	22.5%	21	10.3%	3	1.5%	204	100.0%
Menulis rencana ringkas tentang tajuk-tajuk yang dipelajari	24	11.8%	38	18.6%	46	22.5%	68	33.3%	28	13.7%	204	100.0%
Mengadakan pemerhatian dan kajian di dalam dan di luar bilik darjah tentang tajuk-tajuk yang dipelajari	19	9.3%	63	30.9%	59	28.9%	55	27.0%	8	3.9%	204	100.0%
Mengadakan lawatan ke tempat-tempat tertentu bagi menghayati kandungan pelajaran	64	31.4%	48	23.5%	41	20.1%	46	22.5%	5	2.5%	204	100.0%
Mengadakan pemerhatian terhadap alam nyata bagi mengukuhkan lagi keimanan kepada Allah SWT	10	4.9%	32	15.7%	37	18.1%	108	52.9%	17	8.3%	204	100.0%
Bersoal-jawab secara aktif tentang apa yang dipelajari	4	2.0%	50	24.5%	21	10.3%	90	44.1%	39	19.1%	204	100.0%
Mengadakan aktiviti seperti majlis keayukuran, pemuliharaan alam sekitar dan sebagainya	23	11.3%	67	32.8%	43	21.1%	46	22.5%	25	12.3%	204	100.0%
Berzikir al-Aama' al-Huuna secara beransai-ramai di dalam kelas	33	16.2%	62	30.4%	32	15.7%	41	20.1%	36	17.6%	204	100.0%
Mengkaji kehidupan binatang bagi menghayati keagungan Allah SWT	37	18.1%	49	24.0%	59	28.9%	48	23.5%	11	5.4%	204	100.0%

(n=204) (%)

Dalam pada itu, berkenaan kekerapan aktiviti responden bersalawat beramai-ramai di dalam kelas, 30 (14.7 %) menyatakan tidak pernah, 55 (27.0 %) menyatakan kurang kerap, 43 (21.1 %) menyatakan sederhana kerap, 55 (27.0 %) menyatakan kerap dan 21 (10.3 %) menyatakan amat kerap. Berkenaan aktiviti mereka menonton video berkaitan ciptaan sains bagi menghayati keagungan Allah SWT semasa berada di sekolah, 52 (25.5 %) menyatakan tidak pernah, 54 (26.5 %) menyatakan kurang kerap, 45 (22.1 %) menyatakan sederhana kerap, 39 (19.1 %) menyatakan kerap dan 14 (6.9 %) menyatakan amat kerap.

Seterusnya, berkenaan aktiviti responden menghafaz doa ma'thurat semasa berada di dalam kelas, 42 (20.6 %) menyatakan tidak pernah, 44 (21.6 %) menyatakan kurang kerap, 69 (33.8 %) menyatakan sederhana kerap, 35 (17.2 %) menyatakan kerap dan 14 (6.9 %) menyatakan amat kerap. Berkenaan aktiviti bernasyid beramai-ramai tentang tajuk-tajuk yang dipelajari di dalam akidah, 75 (36.8 %) menyatakan tidak pernah, 43 (21.1 %) menyatakan kurang kerap, 45 (22.1 %) menyatakan sederhana kerap, 31 (15.2 %) menyatakan kerap dan 10 (4.9 %) menyatakan amat kerap.

Berkenaan dengan aktiviti responden mengiringi jenazah ke kubur jika berlaku kematian, 69 (33.8 %) menyatakan tidak pernah, 77 (37.7 %) menyatakan kurang kerap, 17 (8.3 %) menyatakan sederhana kerap, 33 (16.2 %) menyatakan kerap dan hanya lapan (3.9 %) menyatakan amat kerap. Mengenai kekerapan responden mengadakan perbincangan tentang tajuk-tajuk yang dipelajari dalam bentuk bengkel, 34 (16.7 %) menyatakan tidak pernah, 54 (26.5 %) menyatakan kurang kerap, 45 (22.1 %) menyatakan sederhana kerap, 61 (29.9 %) menyatakan kerap dan 10 (4.9 %) menyatakan amat kerap.

Berkenaan dengan aktiviti responden mengadakan lawatan ke tempat-tempat yang ditimpa musibah dan bencana, 88 (43.1 %) menyatakan tidak pernah, 60 (29.4 %) menyatakan kurang kerap, 40 (19.6 %) menyatakan sederhana kerap, 12 (5.9 %) menyatakan kerap dan hanya empat (2.0 %) menyatakan amat kerap. Sementara itu, aktiviti menulis rencana ringkas mengenai orang-orang yang telah berjaya, 60 (29.4 %) menyatakan tidak pernah, 41 (20.1 %) menyatakan kurang

kerap, 52 (25.5 %) menyatakan sederhana kerap, 44 (21.6 %) menyatakan kerap dan hanya tujuh (3.4 %) menyatakan amat kerap.

Selanjutnya, tentang aktiviti responden mengadakan lawatan ke rumah orang sakit dan rumah orang tua, 82 (40.2 %) menyatakan tidak pernah, 61 (29.9 %) menyatakan kurang kerap, 17 (8.3 %) menyatakan sederhana kerap, 38 (18.6 %) menyatakan kerap dan hanya enam (2.9 %) menyatakan amat kerap. Berkenaan aktiviti mereka mengadakan forum tentang kebaikan masyarakat yang beriman kepada Allah SWT, 50 (24.5 %) menyatakan tidak pernah, 60 (29.4 %) menyatakan kurang kerap, 42 (20.6 %) menyatakan sederhana kerap, 50 (24.5 %) menyatakan kerap dan hanya dua (1.0 %) menyatakan amat kerap.

Ringkasan kepada apa yang dinyatakan di atas boleh dilihat di dalam jadual dibawah ;

Jadual 4.4(b) : Tahap kekerapan aktiviti responden di dalam pembelajaran Ilmu Usuluddin di dalam KBSM

	Tidak Pernah		Kurang Kerap		Sederhana Kerap		Kerap		Amat Kerap		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Bersalawat berama-rama di dalam bilik darjah	30	14.7%	55	27.0%	43	21.1%	55	27.0%	21	10.3%	204	100.0%
Menonton video berkaitan ciptaan sains bagi menghayati keunggulan Allah SWT	52	25.5%	54	26.5%	45	22.1%	39	19.1%	14	6.9%	204	100.0%
Menghafaz doa matthurat	42	20.6%	44	21.6%	69	33.8%	35	17.2%	14	6.9%	204	100.0%
Bernasyal berama-rama tentang tajuk-tajuk yang dipelajari di dalam akidah	75	36.8%	43	21.1%	45	22.1%	31	15.2%	10	4.9%	204	100.0%
Mengiringi jenazah ke kubur jika berlaku kematiian	69	33.8%	77	37.7%	17	8.3%	33	16.2%	8	3.9%	204	100.0%
Mengadakan bengkel bagi membincangkan tajuk-tajuk yang dipelajari	34	16.7%	54	26.5%	45	22.1%	61	29.9%	10	4.9%	204	100.0%
Mengadakan lawatan ke tempat-tempat yang dilimpah musibah dan bencana	88	43.1%	60	29.4%	40	19.6%	12	5.9%	4	2.0%	204	100.0%
Menulis rencana ringkas mengenai orang-orang yang telah berjaya	60	29.4%	41	20.1%	52	25.5%	44	21.6%	7	3.4%	204	100.0%
Mengadakan lawatan ke rumah orang sakit dan rumah orang tua	82	40.2%	61	29.9%	17	8.3%	38	18.6%	6	2.9%	204	100.0%
Mengadakan forum tentang kebaikan masyarakat yang beriman	50	24.5%	60	29.4%	42	20.6%	50	24.5%	2	1.0%	204	100.0%

Seterusnya, kekerapan aktiviti responden mengadakan latihan ceramah agama, 57 (27.9 %) menyatakan tidak pernah, 61 (29.9 %) menyatakan kurang kerap, 45 (22.1 %) menyatakan sederhana kerap, 32 (15.7 %) menyatakan kerap dan sembilan (4.4 %) menyatakan amat kerap. Berkennaan aktiviti mereka mengadakan penyelidikan tentang kepentingan matahari dan bulan di dalam kehidupan manusia, 37 (18.1 %) menyatakan tidak pernah, 52 (25.5 %) menyatakan kurang kerap, 49 (24.0 %) menyatakan sederhana kerap, 64 (31.4 %) menyatakan kerap dan hanya dua (1.0 %) menyatakan amat kerap.

Berkenaan aktiviti responden mengadakan Qiyamullail dan majlis wirid, 24 (11.8 %) menyatakan tidak pernah, 72 (35.3 %) menyatakan kurang kerap, 40 (19.6 %) menyatakan sederhana kerap, 55 (27.0 %) menyatakan kerap dan 13 (6.4 %) menyatakan amat kerap. Seterusnya, aktiviti mereka di dalam membuat kajian kemasyarakatan tentang amalan-amalan khurafat yang berlaku, 30 (14.7 %) menyatakan tidak pernah, 58 (28.4 %) menyatakan kurang kerap, 63 (30.9 %) menyatakan sederhana kerap, 48 (23.5 %) menyatakan kerap dan hanya lima (2.5 %) menyatakan amat kerap.

Aktiviti responden tentang perbincangan isu semasa yang berlaku yang berkaitan dengan dosa besar, enam (2.9 %) menyatakan tidak pernah, 35 (17.2 %) menyatakan kurang kerap, 36 (17.6 %) menyatakan sederhana kerap, 107 (52.5 %) menyatakan kerap dan 20 (9.8 %) menyatakan amat kerap. Selanjutnya, berkenaan aktiviti mereka menghafal doa taubat untuk diamalkan sehari, 25 (12.3 %) menyatakan tidak pernah, 63 (30.9 %) menyatakan kurang kerap dan sederhana kerap, 46 (22.5 %) menyatakan kerap dan tujuh (3.4 %) menyatakan amat kerap.

Ringkasan kepada kenyataan yang dinyatakan responden adalah sebagaimana di dalam jadual di bawah ;

Jadual 4.4(c) : Tahap kekerapan aktiviti responden di dalam pembelajaran Ilmu Usuluddin di dalam KBSM

	Tidak Pernah		Kurang Kerap		Sederhana Kerap		Kerap		Amat Kerap		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Mengadakan latihan ceramah agama	57	27.9%	61	29.9%	45	22.1%	32	15.7%	9	4.4%	204	100.0%
Mengadakan penyelidikan tentang kepentingan mertahari dan bulan di dalam kehidupan manusia	37	18.1%	52	25.5%	49	24.0%	64	31.4%	2	1.0%	204	100.0%
Mengadakan Qiyemullah dan majlis wrid	24	11.8%	72	35.3%	40	19.6%	55	27.0%	13	6.4%	204	100.0%
Membuat kajian kemasyuarakatan tentang amalan-amalan khurafat yang berlaku	30	14.7%	58	28.4%	63	30.9%	48	23.5%	5	2.5%	204	100.0%
Perbincangan tentang isu semasa yang berkaitan dengan dosa besar	6	2.9%	35	17.2%	36	17.6%	107	52.5%	20	9.8%	204	100.0%
Menghafal doa taubat untuk diamalkan seharian	25	12.3%	63	30.9%	63	30.9%	46	22.5%	7	3.4%	204	100.0%

4.5 Masalah Responden Semasa Mempelajari Ilmu Usuluddin Di Dalam KBSM

Di sini merupakan maklum balas responden tentang beberapa permasalahan yang berkaitan dengan pembelajaran Ilmu Usuluddin di dalam KBSM. Apabila dinyatakan di dalam kaji selidik tentang Buku Teks yang digunakan di dalam pembelajaran Ilmu Usuluddin adalah sukar difahami, 71 (34.8 %) tidak setuju dengan kenyataan tersebut, 56 (27.5 %) kurang setuju, 35 (17.2 %) sederhana setuju, 29 (14.2 %) setuju dan 13 (6.4 %) amat setuju. Tentang kenyataan cara penyampaian Buku Teks di dalam Ilmu Usuluddin tidak menarik, 58 (28.4 %) tidak setuju, 33 (16.2 %) kurang setuju, 39 (19.1 %) sederhana setuju, 51 (25.0 %) setuju dan 23 (11.3 %) amat setuju.

Kenyataan tentang istilah-istilah di dalam Buku Teks sukar untuk difahami, 58 (28.4 %) tidak setuju, 49 (24.0 %) kurang setuju, 51 (25.0 %) sederhana setuju, 36 (17.6 %) setuju dan 10 (4.9 %) amat setuju. Sementara itu, kenyataan tentang sukanan pelajaran tidak jelas dan sukar untuk difahami, 62 (30.4 %) menyatakan tidak setuju, 65 (31.9 %) menyatakan kurang setuju, 48 (23.5 %) menyatakan sederhana setuju, 19 (9.3 %) menyatakan setuju dan 10 (4.9 %) menyatakan amat setuju.

Berkenaan kenyataan bahawa sukanan pelajaran yang berkaitan dengan Ilmu Usuluddin terlalu banyak dan membebankan, 55 (27.0 %) menyatakan tidak setuju, 42 (20.6 %) menyatakan kurang setuju, 38 (18.6 %) menyatakan sederhana setuju, 55 (27.0 %) menyatakan setuju dan 14 (6.9 %) menyatakan amat setuju. Seterusnya, kenyataan tentang corak penyampaian guru yang mengajar Ilmu Usuluddin di dalam kelas tidak menarik minat responden, 73 (35.8 %) menyatakan tidak setuju, 58 (28.4 %) menyatakan kurang setuju, 33 (16.2 %) menyatakan sederhana setuju, 34 (16.7 %) menyatakan setuju dan enam (2.9 %) menyatakan samat setuju.

Berkenaan dengan kenyataan bahawa guru yang mengajar akidah (Ilmu Usuluddin) di dalam kelas menyampaikan hanya apa yang terdapat di dalam Buku Teks tanpa mengaitkannya dengan contoh-contoh yang lain, 112 (54.9 %) menyatakan tidak setuju, 36 (17.6 %) menyatakan kurang setuju, 23 (11.3 %)-menyatakan sederhana setuju, 31 (15.2 %) menyatakan setuju dan dua (1.0 %) menyatakan amat setuju. Kemudian, kenyataan tentang anggapan responden

bahawa guru yang mengajar tidak jelas tentang apa yang ingin disampaikan kepada mereka, 75 (36.8 %) menyatakan tidak setuju, 64 (31.4 %) menyatakan kurang setuju, 34 (16.7 %) menyatakan sederhana setuju, 26 (12.7 %) menyatakan setuju dan lima (2.5 %) menyatakan amat setuju.

Bagi kenyataan tentang penerangan yang disampaikan oleh guru kepada responden kurang jelas, 61 (29.9 %) menyatakan tidak setuju, 72 (35.3 %) menyatakan kurang setuju, 42 (20.6 %) menyatakan sederhana setuju, 24 (11.8 %) menyatakan setuju dan lima (2.5 %) menyatakan amat setuju. Sementara itu, kenyataan yang berhubung dengan peralatan bantu mengajar kurang digunakan oleh guru, 25 (12.3 %) menyatakan tidak setuju, 49 (24.0 %) menyatakan kurang setuju, 53 (26.0 %) menyatakan sederhana setuju dan setuju serta 24 (11.8 %) menyatakan amat setuju.

Kenyataan tentang bahan-bahan rujukan yang berkaitan dengan Ilmu Usuluddin atau Akidah sukar untuk diperolehi, 36 (17.6 %) menyatakan tidak setuju, 59 (28.9 %) menyatakan kurang setuju, 31 (15.2 %) menyatakan sederhana setuju, 59 (28.9 %) menyatakan setuju dan 19 (9.3 %) menyatakan amat setuju. Selanjutnya, kenyataan tentang kesukaran responden untuk memahami sesuatu topik perbincangan di dalam kelas, 40 (19.6 %) menyatakan tidak setuju, 49 (24.0 %) menyatakan kurang setuju, 42 (20.6 %) menyatakan sederhana setuju, 67 (32.8 %) menyatakan setuju dan enam (2.9 %) menyatakan amat setuju.

Dalam pada itu, kenyataan tentang masa pembelajaran yang diperuntukkan tidak memadai, 33 (16.2 %) menyatakan tidak setuju, 52 (25.5 %) menyatakan kurang setuju, 44 (21.6 %) menyatakan sederhana setuju, 64 (31.4 %) menyatakan setuju dan 11 (5.4 %) menyatakan amat setuju. Kenyataan tentang persekitaran di dalam kelas tidak sesuai untuk diadakan perbincangan kumpulan dan sebagainya, 37 (18.1 %) menyatakan tidak setuju, 52 (25.5 %) menyatakan kurang setuju, 42 (20.6 %) menyatakan sederhana setuju, 48 (23.5 %) menyatakan setuju dan 25 (12.3 %) menyatakan amat setuju. Akhirnya, kenyataan tentang anggapan responden bahawa Ilmu Akidah tiada kaitan dengan kehidupan, 164 (80.4 %) menyatakan tidak setuju, 14 (6.9 %) menyatakan kurang setuju, 11 (5.4 %) menyatakan sederhana setuju, tujuh (3.4 %) menyatakan setuju dan lapan (3.9 %) menyatakan amat setuju.

Ringkasan tentang kenyataan dan respon yang diberikan responden boleh dilihat di dalam jadual di bawah ;

..... Opsil

Jadual 4.5 : Tahap kekerapan persetujuan tentang masalah responden di dalam pembelajaran Ilmu Usuluddin di dalam KBSM

	Tidak Setuju		Kurang Setuju		Sederhana Setuju		Setuju		Amat Setuju		JUMLAH	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Buku Teks yang digunakan sukar untuk difahami	71	34.8%	56	27.5%	35	17.2%	29	14.2%	13	6.4%	204	100.0%
Cara penyampaian di dalam Buku Teks tidak menarik	58	28.4%	33	16.2%	39	19.1%	51	25.0%	23	11.3%	204	100.0%
Istieh-istieh di dalam Buku Teks sukar untuk difahami	58	28.4%	49	24.0%	51	25.0%	36	17.6%	10	4.9%	204	100.0%
Sulatan pelajaran tidak jelas dan sukar difahami	62	30.4%	65	31.9%	48	23.5%	19	9.3%	10	4.9%	204	100.0%
Sulatan terlalu banyak dan membebani	55	27.0%	42	20.6%	38	18.6%	55	27.0%	14	6.9%	204	100.0%
Cara penyampaian oleh guru tidak menarik	73	35.8%	58	28.4%	33	16.2%	34	16.7%	6	2.9%	204	100.0%
Guru hanya menyampaikan apa yang terdapat di dalam Buku Teks tanpa mengaitkannya dengan contoh-contoh lain	112	54.9%	36	17.6%	23	11.3%	31	15.2%	2	1.0%	204	100.0%
Guru yang mengajar tidak jelas apa yang ingin disampaikan kepada pelajar	75	36.8%	64	31.4%	34	16.7%	26	12.7%	5	2.5%	204	100.0%
Penerangan yang disampaikan oleh guru kurang jelas	61	29.9%	72	35.3%	42	20.6%	24	11.8%	5	2.5%	204	100.0%
Peralatan bantu mengajar kurang digunakan	25	12.3%	49	24.0%	53	26.0%	53	26.0%	24	11.8%	204	100.0%
Bahan-bahan rujukan sampingan sukar untuk diperolehi	36	17.6%	59	28.9%	31	15.2%	59	28.9%	19	9.3%	204	100.0%
Sukar untuk memahami sesuatu topik perbincangan di dalam kelas	40	19.6%	49	24.0%	42	20.6%	67	32.8%	6	2.9%	204	100.0%
Masa pembelajaran yang diperuntukkan tidak memadai	33	16.2%	52	25.5%	44	21.6% <small>Opsi</small>	64	31.4%	11	5.4%	204	100.0%
Persekitaran di dalam kelas tidak sesuai untuk dijadikan perbincangan kumpulan dan sebagainya	37	18.1%	52	25.5%	42	20.6%	48	23.5%	25	12.3%	204	100.0%
Merasakan ilmu Akidah tiada kaitan dengan kehidupan	164	80.4%	14	6.9%	11	5.4%	7	3.4%	8	3.9%	204	100.0%